

[Infektioner på huden](#)

Innan [det allmänna vaccinationsprogrammet](#) infördes fick nästan alla barn sex olika virussjukdomar som ger utslag, så kallade pricksjukdomar. Sjukdomarna numrerades och Femte sjukan hade då nummer fem.

Femte sjukan är oftast lindrig och alla som smittas får inte symtom. Därför är det många som har haft Femte sjukan utan att veta om det. Om du har haft sjukdomen blir du immun, det vill säga att du inte kan få den igen.

Barn kan få ett rodnat utslag på kinderna.

Femte sjukan brukar börja med att barnet får feber och känner sig trött. Följande symtom är också vanliga:

- värk i kroppen
- huvudvärk
- illamående
- diarré.

Efter några dagar brukar barnet få utslag på kinderna som kan sprida sig till kroppen, framför allt till utsidorna av armarna och benen. När utslagen kommer brukar febern försvinna.

Utslagen kan kännas varma och klia. De sitter oftast kvar i ungefär en vecka, men ibland kan de finnas kvar i flera månader. Besvären kan bli värre om barnet stressar, anstränger sig fysiskt eller är i solljus och värme.

Det kan vara svårt att veta exakt vad utslag beror på när de först visar sig. Det finns flera sjukdomar hos barn som kan ge utslag, till exempel [röstblåsor](#), [svinkoppor](#) eller [mässling](#). Barn kan också få utslag av till exempel allergier. I [vår bildguide](#) kan du se bilder på och läsa mer om olika utslag och hudförändringar hos barn.

Vuxna får ofta symtom som påminner om en förkylning, till exempel feber och besvär i luftvägarna. Det är ovanligt att vuxna får utslag. Däremot får vuxna ofta ont i kroppen, framför allt i händerna, armbågarna, knäna eller vristerna. Värken kan sitta kvar under flera månader.

De allra flesta som har Femte sjukan behöver inte söka vård. Besvären brukar gå över av sig själv.

Kontakta en [vårdcentral](#) om du tror att du har femte sjukan och något av följande stämmer:

- du är gravid
- du har nedsatt immunförsvar
- du har en blodsjukdom.

Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då får du hjälp att bedöma dina symtom och råd om vad du kan göra själv.

Du kan prova att badda med kallt vatten på utslagen om de svider eller kliar. På apotek finns kylande balsam eller gel som kan hjälpa.

Ring 1177 eller en [vårdcentral](#) innan du ger något läkemedel till barn som är yngre än sex månader.

Detta gäller för barn:

- Barn från 3 månader kan få läkemedel som innehåller paracetamol.
- Barn från 6 månader kan få läkemedel som innehåller ibuprofen.

Läkemedlen finns i flera olika former som passar för barn, till exempel tabletter som smälter i munnen och i flytande form. Fråga på ett apotek vad som passar för ditt barn.

Följ noga anvisningarna på förpackningen och kombinera inte olika läkemedel. Här kan du läsa om att [kombinera paracetamol och ibuprofen](#).

Du kan läsa mer om ett läkemedel i den bipacksedel som följer med förpackningen. Du kan även söka upp läkemedlet på [ass.se](#) och läsa bipacksedeln där.

Barn och ungdomar under 18 år bör inte använda läkemedel med acetylsalicylsyra mot feber utan att först prata med en läkare. Läs mer i texter [Receptfria läkemedel mot tillfällig smärta](#).

Det finns flera olika receptfria läkemedel. Exempel är läkemedel som innehåller paracetamol och läkemedel som tillhör gruppen NSAID, eller cox-hämmare.

[Här kan du läsa om vilka receptfria läkemedel som finns och vilket som kan passa för dig.](#)

Femte sjukan smittar via de droppar som sprids när någon till exempel hostar eller nyser. Det tar mellan en till tre veckor efter att du har smittats tills du blir sjuk. Virusets sprids som mest innan du vet om att du är smittad. När utslaget hos barn kommer smittar de inte lika mycket.

Femte sjukan är vanligast i slutet av vintern och fram till sommaren. Ungefär vart tredje år uppstår epidemier, då fler än vanligt smittas av sjukdomen.

Att [tvätta händerna](#) ofta med tvål och vatten kan minska risken att smittas. Du bör inte använda samma matbestick som den som är sjuk, eller pussa hen på munnen.

Det finns inget vaccin mot femte sjukan.

Barnet bör stanna hemma om hen har feber eller mår dåligt på annat sätt. Barnet kan gå tillbaka till förskolan eller skolan när hen har varit feberfri i ett dygn utan att ha tagit febernedsättande läkemedel, även om utslagen är kvar. Barnet ska orka vara i en barngrupp hela dagen och delta i de vanliga aktiviteterna.

Femte sjukan orsakas av parvovirus B19. Virusets Parvovirus B19 gör så att det tillfälligt bildas färre röda blodkroppar i kroppen. Det brukar gå över snabbt och hos de flesta får det inga följder.

Det finns en risk för att ett barn i livmodern blir smittat om du får femte sjukan när du är gravid. Barnet kan då få blodbrist i livmodern eller som nyfött. Infektionen leder inte till skada på fostret.

Du får lämna ett blodprov om du är gravid och misstänker att du har femte sjukan. Om provet visar att du har femte sjukan blir du undersökt med ultraljud för att se hur barnet mår. Du får sedan komma på täta undersökningar för att kontrollera barnets tillväxt och hjärtslag.

Femte sjukan kan orsaka en allvarlig blodbrist hos personer som har vissa ovanliga blodsjukdomar. Även personer som har nedsatt immunförsvar, på grund av till exempel cancerbehandling eller hiv, riskerar att få allvarlig blodbrist.

Senast uppdaterad:

2024-08-26

Redaktör:

Ernesto Martinez, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Joachim Luthander, barnläkare, Astrid Lindgrens barnsjukhus, Solna

Fotograf:

Niels Veien, läkare, specialist i hudsjukdomar

Mässling är en mycket smittsam virussjukdom som bland annat orsakar hög feber och utslag på kroppen. Sjukdomen kan bli mycket allvarlig, till och med livshotande. I Sverige är sjukdomen ovanlig eftersom vaccin mot mässling ingår i vaccinationsprogrammet för barn.

Vattkoppor är en vanlig infektionssjukdom som orsakas av ett virus. Den är mycket smittsam. Det är vanligt med feber och vätskefyllda blåsor som kliar. Symtomen är ofta besvärligare ju äldre du är. Sjukdomen brukar läka av sig själv. Efteråt finns viruset kvar i kroppen och kan ibland orsaka bältros.

Röda hund är en smittsam virussjukdom. Sjukdomen är oftast lindrig, men om du får röda hund när du är gravid riskerar fostret att få allvarliga skador. I Sverige är sjukdomen ovanlig eftersom alla barn erbjuds vaccin.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#)